

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 373/2024-7

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátska kancelária JUDr. Marcel Mašan, s.r.o. Dostojevského 3313/12, Poprad, proti uzneseniu Okresnej prokuratúry Bratislava V č. k. 1Pn 752/23/1105-6 z 9. novembra 2023 a upovedomeniu Krajskej prokuratúry v Bratislave č. k. 1Kn 766/23/1100-9 z 2. mája 2024 takto

rozhodol:

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 4. júla 2024 domáha vyslovenia porušenia základných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy uznesením okresnej a upovedomením krajskej prokuratúry v konaní o jeho trestnom oznámení.

II.

2. Sťažovateľ spolu s ďalšími dvoma osobami v marci 2022 podal trestné oznámenie pre podozrenie z podvodu, ktorého sa mal dopustiť konateľ obchodnej spoločnosti, ktorý si u sťažovateľa a ďalších dvoch oznamovateľov objednal práce, za ktoré im však zaplatil len čiastočne, čím im mal spôsobiť škodu 10 950 eur. Vyšetrovateľ trestné oznámenie uznesením z mája 2022 odmietol. Nepovažoval za preukázané, že by konateľ obchodnej spoločnosti oznamovateľov úmyselne uviedol do omylu alebo ich omyl využil s cieľom spôsobiť im škodu alebo sám seba obohatiť. Sťažnosť sťažovateľa a oznamovateľov proti tomuto uzneseniu bola uznesením prokurátora z júna 2022 zamietnutá.

3. Na to oznamovatelia reagovali ďalším trestným oznámením z júla 2023 pre podozrenie zo spáchania trestného činu podvodu, a to z rovnakých dôvodov ako pri prvom trestnom oznámení. Vyslovili však aj podozrenie z trestného činu krivej výpovede, ktorého sa mal konateľ obchodnej spoločnosti dopustiť tak, že sa v prvom trestnom konaní vo výpovedi 11. mája 2022 priznal k podvodnému konaniu, keď uviedol, že faktúry oznamovateľov budú započítané s faktúrami obchodnej spoločnosti, ktorými im obchodná spoločnosť vyúčtovala pohľadávky zo vzniknutej škody. Takto sa podľa oznamovateľov chcel podvodne zbaviť dlhu, ktorý mal voči nim, keďže obchodná spoločnosť bola už predtým, začiatkom roka 2022, vymazaná z obchodného registra. Vyšetrovateľ uznesením z 11. septembra 2023 toto trestné oznámenie zamietol, pričom vychádzal z toho, že oznamovatelia sa môžu svojich nárokov domáhať v civilnom konaní, keďže ich právny vzťah má súkromnoprávny základ, čo platí osobitne z toho dôvodu, že už ich skoršie trestné oznámenie bolo odmietnuté. Čo sa týka trestného činu krivej výpovede, vyšetrovateľ vychádzal z toho, že jeho páchatelom môže byť len svedok, no konateľ obchodnej spoločnosti bol vypočutý podľa § 196 ods. 2 Trestného poriadku ako podozrivá osoba a prípadnú nepravdivú výpoveď treba vnímať ako súčasť obhajoby.

4. Proti tomuto uzneseniu podali sťažovateľ a ďalší dvaja oznamovatelia sťažnosť, ktorá bola zamietnutá ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením prokurátora z 9. novembra 2023. Prokurátor sa stotožnil s odôvodnením vyšetrovateľa a zastával názor, že neboli zistené skutočnosti na vyvodenie trestnej zodpovednosti proti konateľovi obchodnej spoločnosti. Podľa prokurátora oznamovatelia, ktorí sú živnostníci, len opakovane opisujú svoj obchodný spor s obchodnou spoločnosťou. Poukázal na § 346 ods. 1 Trestného zákona a to, že konateľ bol vypočutý podľa § 196 ods. 2 Trestného poriadku, pričom bol poučený iba o možných následkoch krivého obvinenia a to, že uznal pohľadávku oznamovateľov, nemôže zakladať jeho protiprávne konanie.

5. Sťažovateľ a oznamovatelia 6. marca 2024 podali krajskej prokuratúre podanie, v ktorom namietli, že nezaplatenie za ich prácu nebolo posúdené ako podvod. Krajská prokuratúra toto podanie vyhodnotila ako podnet, ktorý vybavila podľa príkazu generálneho prokurátora č. 11/2019 o postupe prokurátorov pri vybavovaní žiadostí o preskúmanie zákonnosti v predsúdnom konaní tak, že ho ústavnou sťažnosťou namietaným upovedomením z 2. mája 2024 odložila. Uviedla, že uznesenie vyšetrovateľa je logické a dostatočné a záver o tom, že nie je dôvod na začatie trestného stíhania, je správny. To isté možno konštatovať aj vo vzťahu k uzneseniu prokurátora, s ktorým sa stotožňuje, keďže je zrejmé, že ide o obchodnoprávny spor, na ktorého riešenie nie sú príslušné orgány činné v trestnom konaní.

III.

6. Podľa sťažovateľa orgány činné v trestnom konaní odignorovali skutkové okolnosti veci, keď im bola zmarená možnosť domáhať sa ochrany svojich práv prostriedkami civilného práva. To bolo spôsobené tým, že obchodná spoločnosť bola vymazaná z obchodného registra, keďže si neupravila základné imanie. Okrem toho konateľ obchodnej spoločnosti sa opakovane dopúšťal podvodného konania, keď napriek zániku obchodnej spoločnosti tvrdil, že započíta pohľadávky. Pre zánik obchodnej spoločnosti si už sťažovateľ nemôže pohľadávku uplatniť v civilnom spore. Sťažovateľ zastáva názor, že konateľ obchodnej spoločnosti sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil, keď ho uviedol do omylu, čo sa týka vyplatenia odmien za vykonané práce.

Z toho sťažovateľ vyvodzuje, že v dôsledku konania orgánov činných v trestnom konaní sa nemôže domôcť ochrany svojho vlastníckeho práva.

IV.

7. Ústavná sťažnosť je zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odmietnutá.

8. Právo na začatie alebo vedenie trestného konania proti označenej osobe na základe podaného trestného oznámenia nepatrí medzi základné práva a slobody a ani ho nemožno odvodiť z niektorého zo základných práv (II. ÚS 340/2014, II. ÚS 620/2016). Rovnako súčasťou tohto práva nie je ani povinnosť orgánu štátu kvalifikovať konanie, v ktorom sťažovateľ vidí porušenie svojich práv, ako trestný čin. Sťažovateľ ako oznamovateľ trestného činu mal zákonné právo domáhať sa len toho, aby sa jeho oznámením či sťažnosťou kompetentný orgán zaoberal. Nemá však nárok na to, aby výsledok konania zodpovedal jeho predstave. Oznamovateľ má právo byť oboznámený s opatreniami prijatými na základe jeho oznámenia a má tiež právo žiadať prokurátora o preskúmanie postupu vyšetrovateľa po podaní oznámenia. Procesným oprávneniam oznamovateľa (poškodenej osoby) však nezodpovedá aj povinnosť orgánov činných v trestnom konaní začať trestné konanie na základe jeho oznámenia. Inak povedané, právo na súdnu ochranu nie je možné vykladať tak, že by garantovalo úspech v trestnom konaní či zaručovalo právo na rozhodnutie, ktoré zodpovedá predstavám sťažovateľa (III. ÚS 372/2017, III. ÚS 237/2021).

9. O porušení základných práv možno uvažovať len v prípade, ak by orgány činné v trestnom konaní nevenovali trestnému oznámeniu sťažovateľa pozornosť, ktorú vyžaduje zákon, s tým, že ich skutkové a právne závery môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. Tak to v prípade sťažovateľa vôbec nie je. Vyšetrovateľ a prokurátor trestné oznámenie sťažovateľa preverili, teda preskúmali prípadnú trestnú zodpovednosť s tým, že zistené konanie podozrivého nie je trestným činom, či už podvodu, alebo krivej výpovede. Tieto právne úvahy nie sú zjavne mylné, keďže je zrejmé, že sťažovateľ bol s obchodnou spoločnosťou v obchodnoprávnom vzťahu a nič nenasvedčuje tomu, že by podozrivý konateľ tejto obchodnej spoločnosti mal úmysel sťažovateľa a ďalších dvoch oznamovateľov podviesť. Rovnako právna úvaha vyšetrovateľa a následne aj prokurátora o tom, že konateľ sa nemohol dopustiť trestného činu krivej výpovede, nie je mylná. Vysvetlenie spočívajúce v tom, že konateľ obchodnej spoločnosti bol vypočutý ako podozrivý, dáva dostatočný právny základ na to, že sa nemohol dopustiť tohto trestného činu.

10. Nemožno preto dospieť k záveru sťažovateľa o tom, že by orgány činné v trestnom konaní odignorovali skutkové okolnosti veci. Obdobne nemožno dospieť k záveru, že by postup orgánov činných v trestnom konaní viedol k tomu, že by sťažovateľovi bola zmarená možnosť domáhať sa ochrany svojich práv prostriedkami civilného práva z dôvodu, že obchodná spoločnosť bola vymazaná z obchodného registra. Sťažovateľovi nič nebránilo v tom, aby sa svojich nárokov z obchodnoprávneho vzťahu domáhal žalobou proti obchodnej spoločnosti ešte v čase, keď mu nebola zaplatená ním tvrdená pohľadávka. Obdobne mu nič nebránilo v tom, aby sa proti konateľovi domáhal bezdôvodného obohatenia tak, ako to tvrdí v ústavnej sťažnosti. Z toho, že sťažovateľ namiesto včasného využitia prostriedkov civilného práva svoj spor riešil

prostriedkami trestného konania, nemožno dospieť k záveru o porušení jeho ústavných práv, či už uznesením okresnej, alebo upovedomením krajskej prokuratúry.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. júla 2024

Robert Šorl
predseda senátu